

До

Членовете на научното жури, сформирани със Заповед № РЗЗ-4173 от 26.08.2020 г., изм. със Заповед № РЗЗ-4341 от 08.09.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ относно конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Конституционно право“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.ю.н. Георги Петров Пенчев – Юридически факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

относно: материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Конституционно право“

Уважаеми членове на научното жури,

Със заповед № РЗЗ-4173 от 26.08.2020 г., изм. със Заповед № РЗЗ-4341 от 08.09.2020 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определен за член на научното жури относно конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ на ПУ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Конституционно право“, обявен за нуждите на катедра „Публичноправни науки“ към Юридическия факултет (ЮФ) на ПУ. Предоставям на Вашето внимание становището си, изготвено на основание чл. 26, ал. 3 от Закона за развитието на академичния състав на Република България (ЗРАСРБ – Държавен вестник (ДВ), бр. 38 от 2010 г., изм. и доп.), чл. 57, ал. 2 и 3 и чл. 57а, ал. 1 от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав на Република България, приет с Постановление № 202 на Министерския съвет от 10.09.2010 г. (ППЗРАСРБ – ДВ, бр. 75 от 2010 г., изм. и доп.) и чл. 68, ал. 2 и 3 от Правилника за развитие на академичния състав на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПРАСПУ – В: *Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“* [онлайн]. [прегледан 03.09.2020]. Достъпно от: <http://procedures.uniplovdiv.bg/docs/praspu2018.pdf>).

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

1.1. Общо представяне на процедурата

Конкурсът за заемане на академичната длъжност „доцент“ на ПУ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Конституционно право“ за нуждите на катедра „Публичноправни науки“ към ЮФ на ПУ е обявен в ДВ, бр. 57 от 26.06.2020 г. и на интернет-страницата на ПУ. За участие в конкурса е подал документи само един кандидат – гл. ас. д-р Радослава Димитрова Янкулова от катедра „Публичноправни науки“ на ЮФ при ПУ. Комисията по допустимост на кандидатите в конкурса с протокол от 27.08.2020 г. е допуснала до участие в него гл. ас. д-р Радослава Димитрова Янкулова с констатацията, че тя отговаря на изискванията на чл. 65 от ПРАСПУ.

Преди всичко трябва да се изтъкне обстоятелството, че представеният от гл. ас. д-р Р. Янкулова комплект материали и документи на хартиен и на електронен носител е в съответствие с чл. 66, ал. 2, 4, 5 и 6 от ПРАСПУ, спазена е и процедурата по чл. 67 от същия правилник. Тя е приложила за участие в конкурса 12 научни труда, от които една монография с наименование „Конституционното правосъдие и защитата на основните права“. София, Сиела, 2020, 216 с. и 11 научни статии, публикувани след придобиването на образователната и научна степен (ОНС) „доктор“ в 2014 г. Всичките представени научни трудове на гл. ас. д-р Р. Янкулова за участие в конкурса са в областта на конституционното право и конституционното правосъдие.

1.2. Кратки биографични данни на кандидата

Гл. ас. д-р Радослава Димитрова Янкулова е завършила специалност „право“ в Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ в 2010 г. През периода 2011-2013 г. е хоноруван асистент по конституционно право в същия факултет, а в 2012 г. е била на специализация в ЮФ на Университета в Залцбург, Австрия. В 2014 г., в Института за държавата и правото към Българската академия на науката (ИДП-БАН), тя успешно защитава дисертация за придобиване на ОНС „доктор“ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, докторска програма „Конституционно право“ на тема „Конституционен процес“. Също в 2014 г. тя е назначена за главен асистент по конституционно право в ЮФ при ПУ. Освен това Р. Янкулова е участвала в редица национални и международни научни конференции, а понастоящем е и правен експерт към Конституционния съд на Република България.

1.3. Лични впечатления за кандидата

Личните ми впечатления от кандидата в конкурса са много добри. Гл. ас. д-р Р. Янкулова притежава необходимите делови (професионални и организационни) и морални качества за упражняване на преподавателската си дейност в ПУ. Към колегите си, вкл. от другите ЮФ-ти, ИДП-БАН и юридическата практика се стреми да бъде учтива, внимателна и коректна, а освен това си е спечелила и репутацията на обаятелен преподавател пред студентите.

1.4. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Във връзка с удовлетворяването на минималните национални изисквания по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ и чл. 1а, ал. 1 от ППЗРАСРБ, оценката ми за постигнатия от кандидата в конкурса брой точки по показателите, определени в приложението към чл. 1а, ал. 1 от ППЗРАСРБ за област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, е както следва: по група показатели А - при минимум 50, изпълнение 50; по група показатели Б - няма задължителен минимум, няма изпълнение, но то не е задължително; по група показатели В – при минимум 100, изпълнение 100; по група показатели Г – при минимум 100, изпълнение 110; по група показатели Д - при минимум 50, изпълнение 50; по група показатели Е - няма задължителен минимум, няма изпълнение, но то не е задължително. От изложеното може да се направи констатацията, че гл. ас. д-р Р. Янкулова удовлетворява минималните национални изисквания с оглед на допускането ѝ до участие в конкурса.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

2.1. Оценка на учебно-педагогическата дейност

Гл. ас. д-р Р. Янкулова участва активно в учебно-педагогическата дейност в ПУ. Тя води упражненията по задължителната учебна дисциплина „Конституционно право“ в ЮФ на ПУ пред студенти в редовна и задочна форма на обучение. Тя изпълнява добросъвестно задълженията си като преподавател по горепосочената учебна дисциплина.

2.2. Оценка на научната и научно-приложната дейност

С оглед на научната дейност на гл. ас. д-р Р. Янкулова трябва да се отбележи обстоятелството, че тя е представила монографията „Конституционното правосъдие и защитата на основните права“ в качеството ѝ на хабилитационен труд. Посоченият монографичен труд на кандидата е първото у нас комплексно научно изследване в тази област. Определено може да се констатира, че с него се запълва една празнота в правната ни литература. Същевременно в представените 11 статии авторът е анализирал разнообразни правни проблеми, свързани с конституционното правосъдие. Освен това фактът, че от 2014 г. до сега тя е публикувала една монография и 11 научни статии е, по мое мнение,

много добър показател, както за интензивната ѝ творческа активност, така и за нейното трудолюбие.

2.3. Оценка на научните и практически резултати и приноси на представената за участие в конкурса научна продукция

Научните резултати на гл. ас. д-р Р. Янкулова в областта на конституционното право и конституционното правосъдие оценявам като подчертано съществени и значими. Сред кръга на представените от нея научни публикации за участие в конкурса, с оглед на приносите им, най-високо е необходимо да бъде оценен хабилитационният ѝ труд „Конституционното правосъдие и защитата на основните права”. В структурно отношение той се подразделя на три глави, съответно глава I (с. 7-69), глава II (с. 70-109), глава III (с. 110-200) и използвана литература (с. 201-215), която включва общо 141 заглавия, сред които 73 на кирилица и 68 на латиница. Научните приноси в тази монография и в представените 11 статии в областта на конституционното право и конституционното правосъдие се изразяват в обогатяване на съществуващите знания чрез предлаганата новост в изследването на редица правни проблеми.

Конкретните научни и практически резултати и приноси на кандидата в хабилитационния му труд „Конституционното правосъдие и защитата на основните права” могат да бъдат очертани, както следва:

1. оригинално авторско становище за обвързващото значение на основните права спрямо законодателната, изпълнителната и съдебната власт (с. 13, 46);
2. сполучлив авторски анализ на основните белези на инцидентния контрол за конституционност на закон (с. 30);
3. много добре извършен авторски анализ на видовете конституционна жалба (с. 73-75);
4. сполучлив сравнителноправен преглед на моделите на конституционна жалба в Европа (с. 76-109);
5. оригинално авторско предложение *de lege ferenda* за сезиране на Конституционния съд от апелативни и административни съдилища (с. 148);
6. оригинално авторско становище относно характера на контрола за конституционност на международните договори (с. 151-154);
7. оригинално авторско предложение *de lege ferenda* за регламентиране на конституционна жалба от граждани („нормативна конституционна жалба”) (с. 189-200).

Научни и научно-приложни приноси могат да бъдат отбелязани и в статиите, представени от кандидата в конкурса. Условно те могат да бъдат подразделени на две основни групи: а) статии, свързани с тематиката на хабилитационния труд (10 бр.), и б) статии по други теми, несвързани с тематиката на хабилитационния труд, но в областта на конституционното правосъдие (1 бр.).

Към кръга на първата група статии, които са свързани с тематиката на хабилитационния труд е необходимо да бъдат посочени, както следва: „Конституционната жалба като средство за защита на религиозните свободи пред Федералния Конституционен съд на Германия”, публикувана в сборник (сб.) „Актуални аспекти на религиозната толерантност в България”, София, „ЕкоПринт”, 2014, с. 134-145; „Хоризонтално действие на основните права в светлината на брачния договор - немският опит”, публикувана в сб. „Семейните отношения в променящия се свят”, София, „Сиби”, 2014, с. 93-105; „Правата на децата и мястото им в българския конституционен модел”, публикувана в списание (сп.) „Правна мисъл”, София, 2015, № 2, с. 3-23; „Защита на основните права чрез конституционното правосъдие в Република България 800 години след Магна Харта”, публикувана в сп. “Studia Iuris”, Пловдив, 2015, № 2, 11 с.; „Избирателни права и за хората с интелектуални увреждания и психично-здравни проблеми?”, публикувана в сп. „Правна мисъл”, София, 2016, № 3, с. 20-38; „Запрещението в практиката на европейските конституционни съдилища”, публикувана в сп. „Правна мисъл”, София, 2017, № 3, с. 3-26; „Референдумът като обект на конституционен контрол”, публикувана в сб. „Правото–традиции и перспективи. Сборник. Юбилейна научна конференция по повод на 25 години от създаването на Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, София, „Сиела”, 2018, с. 435-446; „За непрекия достъп на гражданите до конституционно правосъдие”, публикувана в сп. “Studia Iuris”, Пловдив, 2018, № 2, с. 26-33; „Избирателни права за лица с интелектуални затруднения и психично-здравни проблеми – международни стандарти”, публикувана в сп. „Правна мисъл”, София, 2019, № 2, с. 47-68; „Конституционното правосъдие и защитата на основните права”, публикувана в „Сборник от Научни четения, посветени на 140-годишнината от приемането на Търновската конституция, организирани от Юридическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски”, София, „Сиела”, 2019, с. 63-70.

Към втората група статии, които не са свързани с хабилитационния труд и са по друга тематика, но в областта на конституционното правосъдие следва да бъде посочена само статията „Перспективи пред конституционното правосъдие като инструмент за опазване и защита на Конституцията”, публикувана в сп. „Studia Iuris”, Пловдив, 2014, № 1, 5 с.

В статиите „Конституционната жалба като средство за защита на религиозните свободи пред Федералния Конституционен съд на Германия” и „Хоризонтално действие на основните права в светлината на брачния договор - немският опит” с научно приносно значение е авторският анализ на немското конституционно правосъдие в съответните две области.

В статията „Правата на децата и мястото им в българския конституционен модел” като научен принос може да се отбележи

сполучливият авторски анализ на интердисциплинарен проблем, който е от значение както за конституционното, така и за семейното право, а именно правата на децата в светлината на българския конституционен модел. Аналогичен научен принос може да бъде изтъкнат в други три статии по отношение на много добре извършения авторски анализ на друг интердисциплинарен проблем, който е от значение за конституционното и медицинското право, а именно правната възможност за участие в избори на лица с интелектуални увреждания и психично-здравни проблеми, и по-специално в статиите „Избирателни права и за хората с интелектуални увреждания и психично-здравни проблеми?“, „Запрещението в практиката на европейските конституционни съдилища“ и „Избирателни права за лица с интелектуални затруднения и психично-здравни проблеми – международни стандарти“.

В статията „Референдумът като обект на конституционен контрол“ приносно научно значение има сполучливият авторски анализ на значим правен проблем, свързан с демократизацията на обществените процеси у нас, а именно референдумът като основа за вземане на управленски решения и конституционноправната му защита.

Статиите „Перспективи пред конституционното правосъдие като инструмент за опазване и защита на Конституцията“, „Защита на основните права чрез конституционното правосъдие в Република България 800 години след Магна Харта“ и „Конституционното правосъдие и защитата на основните права“ в тяхната цялост може да се окачествят като значим научен принос поради много добре извършеният авторски анализ на конституционното правосъдие у нас.

В статията „За непрекия достъп на гражданите до конституционно правосъдие“ като значим научно-приложен принос може да се изтъкне сполучливият авторски анализ на правната възможност за непряк достъп на гражданите до конституционно правосъдие и свързаните с него предложения *de lege ferenda*.

2.4. Оценка на личния принос на кандидата

Изтъкнатите приноси в научната продукция и получените резултати са лична заслуга на кандидата за участие в конкурса. Те са обусловени от дългогодишната добросъвестно и систематично упражнявана преподавателска и научна дейност на гл. ас. д-р Р. Янкулова в ЮФ на ПУ.

3. Критични забележки и препоръки

Към представения хабилитационен труд като монография „Конституционното правосъдие и защитата на основните права“ могат да бъдат отправени и някои критични забележки и препоръки, предимно от редакционен характер.

3.1. Критични забележки

1. В структурата на монографията можеха да бъдат обособени самостоятелно увод и заключение.

2. На някои места в бележки под линия не са цитирани литературните източници, свързани със съответните доктринални становища (напр. на с. 36, 61, 85, 103).

3.2. Препоръки

1. Уместно е, при посочване на решения и определения на Конституционния съд да се посочват и броя и годината на ДВ, където те са публикувани (напр. на с. 15-17, с. 19-21, с. 150-153), тъй като с това се придобива представа за влизането им в сила.

2. На с. 58, в наименованието на т. 4 на глава първа трябваше да се посочи изрично вида на „пространството“ на Европейския съюз, тъй като освен правното има и географско (териториално) пространство. Ето защо, думата „пространството“ трябваше да се замени с думите „правното пространство“.

3.3. Оценка на въздействието на критичните забележки и препоръки върху научното значение на хабилизационния труд

Изтъкнатите забележки и препоръки съвсем не омаловажават значимостта и полезността на представения от кандидата хабилизационен труд. Определено мога да заявя, че монографията на гл. ас. Р. Янкулова „Конституционното правосъдие и защитата на основните права“ има всички качества за нейната хабилизация като „доцент“ на ПУ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научната специалност „Конституционно право“ и че като цяло тя представлява значителен научен и научно-приложен принос.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В заключение, след запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащите се в тях научни и научно-приложни приноси:

1. смятам, че гл. ас. д-р Радослава Димитрова Янкулова отговаря напълно на изискванията на чл. 24, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл. 53, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 65, ал. 1 и 2 от ПРАСПУ за избор за академичната длъжност „доцент“ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Конституционно право“. Тази моя констатация е мотивирана от следното: а) документите и материалите, представени от кандидата в конкурса отговарят на изискванията на чл. 24, ал. 1, т. 3 и 4 от ЗРАСРБ, чл. 53, ал. 1, т. 3 и 4 от ППЗРАСРБ и чл. 66, ал. 2, 4, 5 и 6 от ПРАСПУ; б) гл. ас. д-р Р. Янкулова е представила достатъчен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на нейния дисертационен труд за получаване на ОНС „доктор“ в 2014 г., като

в работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, като представителна част от тях са публикувани в нейната монография, в списания и научни сборници. Нейните теоретични разработки имат и практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа; в) научната и преподавателската квалификация на кандидата в конкурса несъмнено е на високо равнище; г) постигнатите от гл. ас. д-р Р. Янкулова резултати в учебната и научно-изследователската дейност напълно съответстват и на специфичните изисквания на ЮФ при ПУ, и по-специално на т. 4 от Допълнителните критерии на Юридическия факултет на Пловдивския университет за придобиване на научни степени и академични длъжности, приети на основание чл. 65, ал. 3 от ПРАСПУ.

2. давам, на основание чл. 26, ал. 3 от ЗРАСРБ, чл. 57, ал. 3 и чл. 57а, ал. 1 от ППЗРАСРБ, и чл. 68, ал. 3 и чл. 69, ал. 1 от ПРАСПУ, положителна оценка на преподавателската и научно-изследователската дейност на гл. ас. д-р Радослава Димитрова Янкулова, която ме мотивира категорично към положително заключение за нейния избор на академичната длъжност „доцент“.

3. препоръчвам на Научното жури, на основание чл. 27а, ал. 1 от ЗРАСРБ, чл. 58, ал. 1 от ППЗРАСРБ и чл. 70, ал. 1 от ПРАСПУ, да изготви доклад с предложение до Факултетния съвет на Юридическия факултет при Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ да избере гл. ас. д-р Радослава Димитрова Янкулова на академичната длъжност „доцент“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ по област на висше образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, професионално направление 3.6. „Право“, научна специалност „Конституционно право“, за нуждите на катедра „Публичноправни науки“ на ЮФ при ПУ.

София, 17.09.2020 г.

Изготвил становището: (п)

(проф. д.ю.н. Георги Пенчев)